

at skabe et fast Anlæg for Hæren, og omvendt. Jeg havde den Gang den Formening, at vi kun kunde finde et saadant fast Støttepunkt for Hær og Flaade ved Kjøbenhavn, og den Formening har jeg endnu. Vi kom i Udvalget meget dybt ind paa dette Spørgsmaal, og jeg begaar vist ingen Indiskretion ved at oplyse, at den ærede Ordfører for Mindretallet gav saa fuldstændige Oplysninger og klarede hele Sagen paa en saa omhyggelig og instruerende Maade for os, at de Lanter, som flere af Flertallets Medlemmer ved Begyndelsen af Behandlingen i Udvalget havde om at finde et saadant fælles Støttepunkt paa andre Steder end Kjøbenhavn, blev forladt af dem, og de indrømmede os, at et saadant Støttepunkt kunde ikke findes paa de Steder, hvor de havde tænkt sig det udenfor Kjøbenhavn — til Kjøbenhavn havde de foreløbig ikke villet gaa. Man har ved Behandlingen af denne Sag henvisst til Oberst Tscherning, og det ærede Medlem for Anders Amt's 2den Valgkreds (N. P. Jensen) oplæste igaar en Uttring af denne Mand fra Aaret 1858, hvori han sagde, at, naar man gik til at befæste Kjøbenhavn mod Søfiden, saa maatte man ogsaa gaa til at befæste det mod Landfiden. Oberst Tscherning havde nemlig den Formening, at det faste Anlæg, som det var nødvendigt for Danmark at skabe, burde være et for Hær og Flaade fælles Støttepunkt; derfor havde han i sin Tid havt den Formening, at vi burde flytte vor Flaade til Hørup Hav, fordi han i Als saae et Punkt, der kunde forsvares baade mod Sø- og Landfiden, saaledes som Danmark var stillet den Gang, og der var vist Mange, der mente det Samme som han. Nu tror jeg ikke, det er muligt at finde et saadant Punkt paa et andet Sted end ved Kjøbenhavn. Det er maasse muligt at finde det, men det er aldeles givet, at det saa vil medføre saa store Befæstninger, at Midlerne dertil ville overstige den Evne i Retning af Pengemidler, som vi ere i Besiddelse af. De, der støtte sig til Oberst Tscherning, skulle altsaa være noget varsomme og se dybere ind i hele den Lanteretning, han havde med Hensyn til Udviklingen af hele dette Forhold. Som sagt, jeg har den Mening, og jeg støtter den til mange af de sagkundige Folks Udtalelser, om hvem det forekommer mig, at de have gjort sig den største Umage for at gjøre deres Dom om Forholdene saa indlysende som mulig, og som ogsaa have havt den ypperste Leilighed til at blive kendte med Forholdenes sande Natur, at man skal gaa til at befæste Kjøbenhavn saavel fra Sø- som fra Landfiden. Jeg skal ikke komme ind paa Enkelthederne af den Plan, som er offentlig bekendt, saavel ved at have været forelagt for os som ogsaa af Skrifter derom, saafremt Bogen af Miles og det Skrift, hvori det ærede Medlem for Frederiksberg Amt's 1ste Valgkreds (Thomsen) har meddeelt os sin Anskuelse. I sine Hovedtræk

tiltale disse Planer mig i høi Grad; jeg tror, at de ere gjennemsørlige, og jeg tror endvidere, at der ved en af disse Planers Gjennemførelse vil kunne skaffes et saadant Forsvar, at vi kunne være i ganske jærlig Grad betryggede. Det, der for mig er Hovedsagen ved Planen, er, at den gjør Sandsynligheden for et Angreb paa Landet saa ringe som mulig ved, at man gjør Jæren for Tjenden saa stor som mulig, og jeg tror, at Sandsynligheden for et Angreb vil blive allermindst, naar vi have et saadant Punkt, hvorom Tjenden veed, at det vil koste ham uhyre Anstrengelser, naar han skal bemægtige sig det. Den ærede Folketingsmand, som sidst havde Ordet, syntes ikke at tillægge det nogen Betydning, at andre Magter havde den Mening, at Danmark havde ligesom Nøglen til Østersøen. Det er mig bekendt, at man f. Ex. i England i meget udførlig Grad har drøftet Spørgsmaalet om, hvorvidt det, i det Tilfælde man fik Krig med en af de nordlige Magter, Rusland eller Preussen, vilde være nødvendigt for England at sætte sig i Besiddelse netop af Kjøbenhavn, og det forekommer mig at være et meget vigtigt Fingerpeg for os i Retning af, hvad vi bør gjøre med Hensyn til Kjøbenhavns Befæstning; thi have vi en Fæstning der, hvorom Enhver veed, at han ikke vil kunne bemægtige sig den, uden at det vil koste ham meget betydelige Offre, have vi baade Noget, der kan forsvares, og Noget at byde, naar Tælen er om Konflikter mellem forskjellige Magter i Europa, og vi ere istand til paa en ganske anden Maade, end naar vi ingen Fæstning have der, at holde os udenfor Kampen, naar vi ville. Det ærede Medlem for Standerborg Amt's 1ste Valgkreds (Bajer) talte om, at vor Tjende saa let kunde faae en Allieret i Frostén (Munterhed). Det er fuldstændig rigtigt; der ligger efter min Opfattelse en fuldstændig fornuftig Tanke til Grund for denne Mening hos det ærede Medlem. Det ærede Medlem hentydede til to Tilfælde, hvori vort Land var kommet til at lide under, at Tjenden havde havt en Allieret i Frostén; men netop dette Moment i den hele Betragtning er for mig en meget vigtig Grund til at anse det for nødvendigt at gaa til en Befæstning af Kjøbenhavn. Havde Kjøbenhavn ikke været befæstet i Vinteren 1658—59, vilde Danmarks Stilling dengang være bleven forrykket i betydelig Grad; Danmark blev reddet dengang paa Grund af Kjøbenhavns Befæstning, og jeg vil spørge om, hvilken Betydning man kan tillægge en Fæstning ved Storebelt under Forhold, hvor Tjenden er istand til at Bæveien at gaa til Tjén, samt ved at faae fast Fod paa Lolland og derfra over de smaa og smalle Farvande, der ligge mellem de sydlige Der og Sjælland, at komme herover? Nu har den ærede Krigsminister utalt i Motiverne til det foreliggende Lovforslag om forskjellige Fæstningsforanstaltninger, at en Landgang paa Sjælland er usandsynlig, og at han derfor